

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічних відносин та фінансів

Кафедра економіки та бізнесу

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

**Методичні вказівки щодо самостійного вивчення дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
ОПП «Міжнародна економіка»**

**Харків
2024**

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра економіки та бізнесу

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

**Методичні вказівки щодо самостійного вивчення дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
ОПП «Міжнародна економіка»**

**Затверджено рішенням Науково –
методичної ради факультету
економічних відносин та фінансів
Протокол № 2 від 30.10.2024 р.**

**Харків
2024**

УДК 339.52

М-74

Схвалено на засіданні кафедри економіки та бізнесу
Протокол № 2 від 2 вересня 2024 р.

Рецензенти:

О.М. Гіржева, професорка кафедри менеджменту Державного біотехнологічного університету, доктор економічних наук;

Р.В. Левкіна, професорка кафедри підприємництва та торгівлі Національного університету «Одеська політехніка», доктор економічних наук

М-74 Міжнародні організації: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» ОПП «Міжнародна економіка» / укладачі: Я.М. Котко, О.А. Кулініч, Т.В. Андросова; ДБТУ. – Харків : [б. в.], 2024. – 40 с.

Методичні вказівки з дисципліни «Міжнародні організації» для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти включають методичні рекомендації за змістовими модулями та темами дисципліни, ключові поняття та терміни, питання для самоконтролю, варіаційні тестові завдання, тематику індивідуальної роботи за темами, практичний контролінг для більш повного опанування тем та список рекомендованої літератури.

Методичні вказівки є інструментом, що допомагає опануванню здобувачами дисципліни, спираючись на методичні поради щодо освоєння теоретичного матеріалу та його закріплення через виконання практичних завдань та індивідуальної роботи.

УДК 339.52

Відповідальна за випуск: Котко Я.М., к.е.н., старший викладач кафедри економіки та бізнесу; **Кулініч О.А.**, к.е.н., доцент кафедри економіки та бізнесу

© Котко Я.М.,
Кулініч О.А.
Андросова Т.В., 2024
© ДБТУ, 2024

ВСТУП

Дисципліна «Міжнародні організації» вивчає та аналізує сучасний стан міжнародних організацій, їх впливу на глобальні процеси та перспективам інтеграції й участі України в їх діяльності.

Метою дисципліни є формування у здобувачів сучасного економічного мислення та комплексу спеціалізованих знань щодо створення і функціонування міжнародних організацій, їхньої ролі в системі міжнародних відносин, структурних особливостей та механізмів діяльності.

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Міжнародні організації» передбачає виконання навчального завдання запропонованого викладачем для ефективного засвоєння теоретичного матеріалу та формою реалізації певного способу діяльності при виконанні завдань. Самостійна робота має всебічну спрямованість на вивчення нового теоретичного матеріалу, набуття практичних навичок та удосконалення наявних знань та вмінь, перевірку результатів навчання.

Індивідуальна робота є важливим елементом навчального процесу. Індивідуальна робота передбачає опрацювання певного теоретичного матеріалу чи певного індивідуального завдання (виконання практичних завдань, підготовку рефератів та доповідей, відображення наукових результатів – підготовка тез та статей) на основі особистісно-діяльнісного підходу.

Ефективність індивідуальної роботи залежить від педагогічної майстерності викладача, рівня використання інформаційних технологій, стану суб'єктів цього процесу, їхньої мотивації та ін. Виконання індивідуальної роботи дозволяє здобувачам формувати свідомі самостійні навчальні дії, обираючи зручний темп індивідуальної роботи і спосіб виконання завдання, активно використовують для досягнення цілей.

Вивчення дисципліни покриває такі компетентності:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК11. Здатність працювати в команді;

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

фахові компетентності:

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/ дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції;

СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі;

СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними;

СК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні;

СК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

Навчальна дисципліна «Міжнародні організації» забезпечує формування таких програмних результатів навчання:

ПРН15. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин;

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин;

Методичні вказівки розраховані на здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» та усіх, хто цікавиться особливостями функціонування міжнародних організацій та їх впливу на глобальні процеси, перспективам інтеграції й участі України в їх діяльності.

1. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Тема 1. Еволюційні концепції виникнення та функціонування міжнародних організацій.

Сутність поняття «міжнародна організація» та її основні ознаки. Характеристика етапів становлення міжнародних організацій. Порядок створення міжнародних організацій. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.

Тема 2. Міжнародні організації в системі регулювання в процесах глобалізації

Міжнародні організації: класифікація та правовий статус. Відмінні риси сучасних міжнародних організацій. Тенденції розвитку системи міжнародних угруповань. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. Права і функції спостерігачів при міжнародній організації країни.

Тема 3. Механізми функціонування міжнародних організацій

Нормативно-правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій. Принципи і функції міжнародних організацій. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях.

Тема 4. Система міжнародного партнерства та співробітництва

Основні напрямки та форми міжнародного співробітництва держав у різних сферах. Правові основи міжнародного партнерства. Основні форми міжнародного співробітництва. Міжнародне співробітництво в реформуванні національних секторів України.

Тема 5. Роль та місце неурядових міжнародних організацій в сучасному світі

Сутність та критерії визначення міжнародної неурядової організації. Еволюція системи багатостороннього регулювання різновекторних відносин міжнародної неурядової організації з державами та іншими міжнародними організаціями. Структура та функції міжнародної неурядової організації. Особливості функціонування міжнародної неурядової організації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тема 6. Діяльність України в міжнародних організаціях

Україна в організаціях глобального типу. Україна в міжнародних регіональних організаціях. Нові форми інтеграції України. Співробітництво з міждержавними організаціями. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними організаціями.

Тема 7. Міждержавні економічні організації загальної компетенції.

Характеристика міждержавних економічних організацій загальної компетенції. Організаційно-функціональна структура. Механізми регулювання міжнародних економічних відносин. Організація економічного співробітництва та розвитку. Консультативні групи держав. Особливості регулюючих функцій та порівняльна характеристика консультативних груп держав.

Тема 8. Міжнародне регулювання економічних відносин на галузевому рівні

Міжнародні організації з регулювання відносин у виробничій сфері. Основні критерії для віднесення міжнародної організації до групи регулюючих у сфері соціальних відносин. Роль міжнародної торгівлі в міжнародних економічних відносинах. Групи міжнародних організацій з урегулювання світових товарних ринків. Сучасна система міжнародних валютно-кредитних організацій. Основні етапи розвитку структури міжнародного валютно-кредитного ринку. Фінансові організації: розвиток та їх роль в економічній трансформації України, що розвиваються, та країн з перехідною економікою.

Тема 9. Розвиток інтеграційних процесів

Особливості еволюції інтеграційних процесів. Інтеграційні угруповання. Чинники формування інтеграційних об'єднань. Сучасні умови здійснення інтеграційних процесів: практичний досвід країн світу. Україна в міжнародних регіональних організаціях.

Тема 10. Основні форми міжнародних економічних зв'язків України

Зовнішньополітична стратегія України: орієнтири і реалії. Форми міжнародних економічних зв'язків в економіці України. Особливості зовнішньої політики України: інтереси і пріоритети. Розвиток двосторонніх міждержавних відносин. Розширення участі України в європейському регіональному співробітництві.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Тема 1. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.

Глобалізація та її вплив на появу глобальних проблем та викликів в діяльності міжнародних організацій. Розповсюдження ризиків для міжнародних організацій у зв'язку з погіршенням глобальної ситуації. Розповсюдження транскордонного співробітництва на функціонування міжнародних організацій. Головні проблеми сучасності та їх класифікація. Фактори, що зумовлюють глобальні проблеми та причини їх виникнення. Міжнародні організації та їх місце у дослідженні глобальних проблем сучасності, міжнародні угоди як інструмент їх вирішення.

Тема 2. Головні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.

Виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій. Епоха рабовласницьких держав. Період феодальної роздробленості. Епоха великих географічних відкриттів, промислових революцій та формування світового ринку. Період між Першою та Другою світовими війнами. Сучасний етап розвитку міжнародних організацій. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій. Типологія міжнародних організацій. Етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій. Нормативно-правові норми функціонування міжнародних організацій. Принципи і головні функції міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій та їх правовий статус.

Тема 3. Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях.

Прийняття рішень є одним із найважливіших етапів діяльності міжнародної організації. Процес прийняття рішення. Методи прийняття рішень в міжнародних організаціях. Акламація. Голосування. Техніка поіменного голосування. Консенсус як технічний прийом прийняття рішень. Класифіковані критеріями рішень міжнародних організацій.

Тема 4. Регулювання багатостороннього співробітництва.

Двосторонні міжнародні інвестиційні угоди: цілі та завдання.

Основні напрямки та форми міжнародного співробітництва держав. Правові основи співробітництва. Нормативно-правове регулювання міжнародного співробітництва у промисловості. Правове регулювання міжнародного співробітництва у сільському господарстві. Міжнародно-

правове регулювання міжнародного науко-технічного співробітництва. Правове регулювання науково-технічного співробітництва між Україною і ЄС. Особливості та принципи міжнародної інвестиційної діяльності. Управління міжнародним інвестиційним портфелем. Форми та методи державного управління міжнародною інвестиційною діяльністю. Історія укладання двосторонніх інвестиційних договорів. Двосторонні інвестиційні договори: типова структура, поняття і формулювання положень. Особливості іноземного інвестування в Україні.

Тема 5. Значення консультативних груп держав у вирішенні проблем міжнародної економіки.

Найвідоміші консультативні групи країн з проблем міжнародної економіки. Причини та передумови виникнення Групи Г-7 та Групи Г-9. Значення та роль країни-учасниць Група Г-10 та Групи Г-11. Порівняльна характеристика консультативних груп держав Г-15 та Г-20. Роль консультативних груп держав у міжнародних відносинах. Основні цілі та організаційно-функціональна структура консультативних груп держав. Особливості регулюючих функцій консультативних груп держав.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тема 6. Діяльність України в Організації Об'єднаних Націй.

Сутність та місія ООН. ООН: історичні умови утворення та основні напрямки діяльності. Організаційно-функціональна структура ООН. Принципи діяльності ООН. Основні функції головних органів ООН. Соціально-економічні органи ООН. Осучаснені інтереси діяльності ООН. Постійне представництво України при ООН. ООН та Україна: співробітництво та перспективи реформування. Найважливіші угоди між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй.

Тема 7. Компетенція міжнародної неурядової організації: особливості юридичного статусу та основні цілі й сфери діяльності кожної з організацій.

Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій. Теоретичні засади міжнародного кооперативного руху. Міжнародний кооперативний альянс. Світова конфедерація праці. Міжнародна торговельна палата: історичні умови виникнення та роль її на сучасному етапі. Конфедерація Азіатсько - Тихоокеанських торговельно-промислових палат. Співробітництво неурядових організацій з міждержавними. Міжнародні об'єднання підприємців. Європейський діловий конгрес. Основні цілі та функції ЄДК. Роль, мета та принципи функціонування Тихоокеанської економічної ради.

Тема 8. Світовий банк: функціональна структура і кредитна політика. Регіональні банки розвитку та їх роль в економічній трансформації країн.

Сутність, функції та причини виникнення міжнародних організацій у групі Світового банку. Особливості діяльності Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Основні цілі діяльності та організаційна структура Міжнародної асоціації розвитку. Особливості функціонування Міжнародної фінансової корпорації. Основні передумови розвитку Багатостороннього агентства з гарантування інвестицій. Важливі аспекти діяльності Міжнародного центру з урегулювання інвестиційних спорів. Порівняльна характеристика діяльності регіональних банків і групою Світового банку. Основна мета та головні цілі регіональних банків. Особливості формування ресурсів регіональних банків розвитку.

Тема 9. Етапи реформування України в напрямку руху до ЄС. Міжнародні транспортні коридори на території України.

Рух України до ЄС: зовнішні і внутрішні фактори. Енергетична складова відносин Україна-ЄС: виклики і перспективи. Євроінтеграція транспортної структури України. Процеси цифровізації України на шляху до ЄС. Інтеграційна динаміка реформування сектору екології. Процес імплементації Угоди про асоціацію Україна-ЄС. Міжнародні транспортні коридори на території України. Вплив міжнародних транспортних коридорів на розвиток інфраструктури України. Місце України на світовому ринку інвестицій і запозичень.

Тема 10. Міжнародна коаліція на підтримку України.

Міжнародна коаліція на підтримку незалежності та територіальної цілісності України. Європейський Союз як найактивніший донор України. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) та банк Європейського Союзу. Допомога Україні від США та інших держав. Роль МВФ у підтримці України. Проекти Світового банку. Зменшення міжнародної допомоги: виклики для України. Основи системи моніторингу та контролінгу міжнародної допомоги.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Розподіл навчального часу за темами самостійної роботи для
здобувачів денної та заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ			
1	Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.	9	13
2	Головні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.	9	13
3	Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях.	9	14
4	Регулювання багатостороннього співробітництва. Двосторонні міжнародні інвестиційні угоди: цілі та завдання.	9	13
5	Значення консультативних груп держав у вирішенні проблем міжнародної економіки.	9	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ			
6	Діяльність України в Організації Об'єднаних Націй.	9	13
7	Компетенція міжнародної неурядової організації: особливості юридичного статусу та основні цілі й сфери діяльності кожної з організацій.	9	14
8	Світовий банк: функціональна структура і кредитна політика. Регіональні банки розвитку та їх роль в економічній трансформації країн.	9	13
9	Етапи реформування України в напрямку руху до ЄС. Міжнародні транспортні коридори на території України.	9	14
10	Міжнародна коаліція на підтримку України.	9	13
Разом		90	134

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА ТЕМАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Тема 1. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні

Ключові терміни: глобалізація, глобалізаційні процеси, глобальні проблеми, міжнародні організації, ризики, глобальна ситуація, транскордонне співробітництво, проблеми сучасності, глобальні проблеми, міжнародні угоди.

Тестові завдання

Завдання 1. Міжнародна організація, яка утворена у сфері економічної інтеграції країн:

- а) Співдружність Незалежних Держав;
- б) Європейський Союз;
- в) Асоціація держав Південно-Східної Азії;
- г) Організація країн-експортерів нафти.

Завдання 2. Найважливіша ознака, яка притаманна міжнародній організації є:

- а) позиція держави щодо суверенітету держав інших учасниць;
- б) відсутність організаційної структури;
- в) членство двох держав;
- г) створена та функціонує відповідно до міжнародного нормативно-правового законодавства.

Завдання 3. Правосуб'єктність міжнародної організації:

- а) відсутність правових підстав мати імунітет;
- б) відсутність правових підстав мати привілеї;
- в) право на укладання договорів та угод;
- г) міжнародна відповідальність.

Завдання 4. Країна, яка юридично не є членом НАТО міжнародних організацій, але фактично бере участь у всіх обговореннях та впливає на роботу міжнародної організації:

- а) Грузія;
- б) Україна;
- в) Молдова;
- г) Польща.

Завдання 5. Міжнародна організація, членом якої є Україна:

- а) НАТО;
- б) Митний союз;
- в) Світова організація торгівлі;
- г) Світовий банк.

Завдання 6. Наслідком якого процесу є міжнародна економічна інтеграція?

- а) утворення транснаціональної корпорації;

- б) утворення міжнародних недержавних угруповань;
- в) міжнародний поділ праці;
- г) міжнародне співробітництво.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Нормативно-правові норми функціонування міжнародних організацій.
2. Основні принципи і функції міжнародних організацій.
3. Роль та місце міжнародних організацій у системі регулювання міжнародних економічних відносин.
4. Правовий статус міжнародних організацій.
5. Чинники впливу на функціонування міжнародних організацій.
6. Головні риси міжнародних організацій.

Практичні ситуації

Ситуація 1

На основі даних представлених у табл. 1, визначте ступінь залежності кожної країни від міжнародних організацій. Надайте детальну характеристику напрямів взаємодії між країнами та міжнародними організаціями.

Таблиця 1

Країна/Міжнародна організація	НАТО	ООН	ЄС	ЮНЕСКО
Німеччина				
Франція				
Польща				
Україна				
США				
Китай				
Великобританія				
Ін. країна (власний вибір)				

Ситуація 2

Визначте індикатори класифікації міжнародних організацій. Наведіть приклади міжнародних організацій відповідно до визначених індикаторів видів міжнародних організацій.

Ситуація 3

Поясніть, чому країни делегують певні свої обов'язки міжнародним організаціям за відсутності бажання взаємодіяти безпосередньо. Обґрунтуйте основні вигоди країн від делегування власних завдань та обов'язків міжнародним організаціям.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення «міжнародна організація» та назвіть особливості їх функціонування.
2. Поясніть як діяльність міжнародних організацій впливає на регулювання взаємовідносин між країнами?
3. Охарактеризуйте нормативно-правові аспекти міжнародних організацій.
4. Наведіть методологію типології та класифікації міжнародних організацій.
5. Поясніть, в чому полягає різниця між міжнародними урядовими та неурядовими організаціями.
6. Охарактеризуйте сучасний етап розвитку міжнародних організацій.
7. Наведіть приклади взаємодії міжнародних організацій та країн.

Тема 2. Головні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.

Ключові терміни: етапи розвитку, міжнародні організації, епоха, рабовласницький період, феодалський період, великі географічні відкриття, промислова революція, чинники утворення організацій, типологія, етапи становлення, нормативно-правові норми, принципи, функції, класифікація міжнародних організацій, правовий статус.

Тестові завдання

Завдання 1. Міжнародна організація – це:

- а) об'єднання держав, установ, фізичних осіб, що спільно реалізують будь яку діяльність, яка виходить за національні кордони;
- б) об'єднання, група фізичних осіб, установ, підприємств, асоціацій, із загальною метою та певними правилами співпраці в групі;
- в) організаційно відокремлена і економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що спеціалізується на виготовленні продукції, виконанні робіт і наданні послуг;
- г) союз, спілка, товариство, об'єднання для досягнення спільної мети.

Завдання 2. У формуванні й розвитку системи міжнародних організацій більшого значення набувають глобальні проблеми сучасності – це:

- а) проблеми, які охоплюють увесь світ або його частину і не можуть бути вирішені кожною країною поодиноці (обмеженість природних ресурсів; демографічна проблема; екологічна проблема; продовольча проблема);
- б) проблеми сучасного світу щодо пізнання особливостей сучасного багатопольярного міжнародного світопорядку;
- в) проблеми, які несумісні із цінностями значної кількості

індивідів, які стверджують, що необхідно діяти з метою зміни цієї ситуації;
г) проблеми, які виникають під час взаємодії людини і природи та всередині людського суспільства.

Завдання 3. Критеріями типології міжнародних організацій є:

- а) членство суб'єктів міжнародних відносин, юридичний статус організації; функціональна спрямованість; напрям та характер діяльності;
- б) юридичний статус міжнародної організації, спрямованість на співробітництво держав у певній сфері;
- в) обмеженість спрямованості діяльності, багатоцільові організації;
- г) широкий спектр цілей, масштабність взаємовідносин між різними організаціями та країнами.

Завдання 4. Міжнародна організація виконує функції:

- а) соціально-економічну, організаційну, новаторську;
- б) організаційну, управлінську, ризикову;
- в) управлінську, інноваційну, організаційну, регулюючу;
- г) регулювальну, контрольну, координаційно-інформаційну, консультативну, тощо.

Завдання 5. За географічним поширенням міжнародні організації поділяються на:

- а) глобальні та регіональні;
- б) національні та міжнародні;
- в) національні та регіональні;
- г) правильна відповідь відсутня.

Завдання 6. За функціональною спрямованістю організації поділяються на:

- а) організації загальної компетенції і спеціальної компетенції;
- б) організації спеціальної та функціональної компетенції;
- в) організації загальної та регіональної компетенції;
- г) організації основної та допоміжної компетенції.

Завдання 7. За характером діяльності міжнародні організації поділяються на:

- а) універсальні, економічні, гуманітарні, політичні, просвітницькі, оборонні;
- б) економічні, соціальні, політичні, екологічні;
- в) культурні, соціальні, економічні, політичні;
- г) просвітницькі, культурні, економічні, соціальні, тощо.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

- 1.Еволюційні концепції становлення та розвитку міжнародних організацій.
- 2.Сучасна типологія міжнародних організацій.
- 3.Головні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій
- 4.Правовий статус міжнародних організацій різних світових груп.
- 5.Правові особливості функціонування міжнародних організацій.

6.Співпраця України та міжнародних організацій. Наведіть приклади.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Назвіть цілі та функції сучасних міжнародних організацій. Розкрийте особливості організацій на пострадянському просторі.

Ситуація 2

Охарактеризуйте взаємини України з міжнародними організаціями в контексті національних інтересів. Визначте роль міжнародних організацій у формуванні міжнародних економічних відносин.

Питання для самоконтролю

1. Надайте характеристику еволюційним концепціям створення міжнародних організацій.
2. Назвіть головні цілі й функції міжнародних організацій.
3. Поясніть, у чому проявляються правовий статус міжнародних організацій в світовому просторі.
4. Назвіть основні права і обов'язки та відповідальність міжнародних організацій.
5. Поясніть зміст правоздатності міжнародної організації.
6. За якими критеріями країна може долучитися до міжнародної організації?
7. Поясніть, чому Україна є основним суб'єктом міжнародних економічних відносин.

Тема 3. Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях.

Ключові терміни: етапи, діяльність, міжнародні організації, процес прийняття рішень, методи, акламація, голосування, види голосувань, техніка поіменного голосування, консенсус, технічний прийом, класифікація, критерії.

Тестові завдання

Завдання 1. Наслідком якого процесу є міжнародна економічна інтеграція:

- а) утворення ТНК;
- б) міжнародний поділ праці;
- в) утворення міжнародних політичних угруповань;
- г) розвиток міжнародної торгівлі.

Завдання 2. Які існують форми міжнародних інтеграційних угруповань:

- а) міжнародний ринок, митний союз, політичний союз, зона торгівлі;
- б) зона вільної торгівлі, митний союз, економічний союз;
- в) спільний ринок, митний союз, зона вільної торгівлі, економічний союз;
- г) зона вільної торгівлі, світовий ринок, митний союз, політичний союз, валютний союз, тощо.

Завдання 3. Рішення міжнародних організацій мають:

- а) обов'язковий характер;
- б) рекомендаційний характер;
- в) основний та допоміжний характер;
- г) методичний характер.

Завдання 4. Процес прийняття рішення закінчується процедурою, після якої рішення юридично визнається:

- а) прийнятним;
- б) прийняття або відхилення рішення без спеціальних технічних процедур;
- в) прийнятим або відхиленим;
- г) правильна відповідь відсутня.

Завдання 5. Акламація-це:

- а) отримання письмових відповідей на попередньо розіслані листи-анкети;
- б) технічний прийом прийняття рішень заснований на зачитування вголос погоджений текст документа та констатування відсутність заперечень;
- в) технічний процес прийняття рішення за допомогою анкетування;
- г) прийняття або відхилення рішення без голосування, на основі реакції учасників.

Завдання 6. Назвіть види голосування:

- а) просте, поіменне;
- б) таємне, відкрите;
- в) листове, просте голосування;
- г) просте, складне.

Завдання 7. Консенсус – це:

- а) процедура заснована на використанні анонімних анкет;
- б) прийом, за допомогою якого отримується письмові відповіді на попередньо розіслані листи-анкети;
- в) технічний прийом прийняття рішень за допомогою зачитування вголос погоджений текст документа, констатування відсутність заперечень, тощо;
- г) правильна відповідь відсутня.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Сучасні правові норми функціонування міжнародних

організацій.

2. Новації міжнародних звичаїв.
3. Загальні санкції міжнародної організації щодо своїх членів-країн.
4. Сутність і підпорядковані цілі міжнародної організації.
5. Функціональна структура міжнародної організації. Наведіть практичні приклади.
6. Порівняльна характеристика різних типів організаційних структур міжнародних організацій.
7. Процедура прийняття рішень в міжнародних організаціях.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Проаналізуйте процес та деталізуйте етапи прийняття рішень на прикладі конкретних міжнародних організацій.

Ситуація 2

Проаналізуйте діяльність міжнародних організацій та поясніть їх вплив на суверенітет країни. Визначте рівень втручання міжнародних організацій на внутрішні справи країни.

Ситуація 3

Поясніть зростаючий вплив міжнародних організацій на країни-члени. Визначте чинники самостійності та впливу міжнародних організацій на сучасному етапі розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть процес прийняття рішень міжнародними організаціями.
2. Охарактеризуйте практичні методи прийняття рішень у діяльності міжнародних організацій.
3. Назвіть основні структурні органи з яких складається міжнародна організація.
4. Назвіть найважливіші нормативно-правові норми які регулюють взаємодію міжнародних організацій та країн.
5. Надайте детальну характеристику найважливішим функціям міжнародних організацій.
6. опишіть установчі документи при створенні міжнародної організації.
7. Назвіть основні підстави припинення існування міжнародної організації.
8. Назвіть учасників міжнародної організації, які можуть вносити пропозиції чи зауваження при обговоренні питань та прийняття рішень.

Тема 4. Регулювання багатостороннього співробітництва. Двосторонні міжнародні інвестиційні угоди: цілі та завдання.

Ключові терміни: міжнародне співробітництво, форми, держава, правові основи, нормативно-правове регулювання, промисловість, сільське господарство, науково-технічне співробітництво, принципи, інвестиційна діяльність, інвестиційний портфель, державне управління, інвестиційні договори, структура, іноземне інвестування.

Тестові завдання

Завдання 1. Метою міжнародного співробітництва є:

- а) узгодження кваліфікації міжнародних організацій;
- б) спільне вирішення глобальних проблем та окремих тактичних завдань;
- в) боротьба з транснаціональними злочинами в окремих сферах діяльності;
- г) правильна відповідь відсутня.

Завдання 2. Формами міжнародного співробітництва є:

- а) правова допомога;
- б) підписання договорів та угод міжнародного характеру;
- в) проведення профілактичних заходів щодо припинення злочинних дій і притягнення винних до відповідальності;
- г) координації дій щодо спільних цілей.

Завдання 3. Міжнародне співробітництво держав у різних сферах ґрунтується на:

- а) системі певних критеріїв, стандартів, міжнародних принципах;
- б) функціях, принципах, системах;
- в) критеріїв, вимог та стандартів;
- г) правильна відповідь відсутня.

Завдання 4. Міжнародні інвестиції – це:

- а) інвестиції з усіх країн світу;
- б) вкладення коштів суб'єктами країни в об'єкти інвестування на території іншої країни;
- в) взаємодія нерезидентів стосовно конкретної країни;
- г) іноземні інвестиції.

Завдання 5. До методів стимулювання іноземних інвестицій відносяться:

- а) дія ліцензійно-дозвільного порядку допуску прямих іноземних інвестицій;
- б) підписання економічних угод про формування зон вільної торгівлі та спільних ринків;
- в) заходи стосовно відмови від виняткових дилерських зв'язків;
- г) скасування обмежень щодо виходу на внутрішній та зовнішній ринок.

Завдання 6. До типів міжнародної інвестиційної діяльності

відносяться:

- а) прями та портфельні інвестиції;
- б) міжнародні операції з цінними паперами;
- в) іноземні інвестиції;
- г) активи і пасиви портфельних інвестицій.

Завдання 7. До методів державного контролю за іноземними інвестиціями, що найчастіше зустрічаються у світовій практиці, відносяться:

- а) вимога продажу частини акцій, які належать іноземному інвестору;
- б) відсоткове обмеження частки іноземного інвестора;
- в) обмеження на повернення капіталу й переведення грошових потоків за кордон;
- г) заборона на вкладення іноземних інвестицій.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Особливості міжнародного співробітництва з питань державної митної справи.
2. Головні аспекти міжнародного співробітництва у сфері кримінального провадження за законодавством України.
3. Сутність міжнародного виробничого співробітництва.
4. Сучасні передумови розвитку міжнародного співробітництва в галузі освіти.
5. Інвестиційна привабливість та шляхи активізації інвестиційної діяльності держави.
6. Джерела надходжень міжнародних інвестицій в Україну та особливості використання.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Назвіть функції, порядок утворення міжнародного співробітництва. Який порядок укладання договорів/угод про міжнародне співробітництво.

Ситуація 2

Визначте особливості привілеїв та імунітетів країн в міжнародному співробітництві. Охарактеризуйте основні риси сучасних моделей міжнародного співробітництва.

Ситуація 3

Визначте нормативно-правові засади міжнародного співробітництва.

Ситуація 4

Зробіть порівняльну характеристику ключових критеріїв, на які

звертають увагу країни-інвестори та практикуючі інвестори при прийнятті рішення про вкладення капіталу в певну країну. В таблиці 2 відобразіть порівняльну характеристику країн, які мають різний рівень інвестиційної привабливості.

Таблиця 2

Критерії/країни	Країна 1	Країна 2	Країна 3
Характеристика місцевого ринку			
Доступність ринку			
Якість робочої сили			
Валютний ризик			
Можливість репатріації капіталу			
Захист інтелектуальної власності			
Торгова політика			
Державне регулювання			
Ставки податків та пільги			
Політична стабільність			
Макроекономічна політика			
Розвиненість інфраструктури та служб підтримки			

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні нормативно-правові акти, які регулюється міжнародне співробітництво.
2. Поясніть, в чому відрізняються членство міжнародних організацій від дипломатичних привілеїв та імунітетів.
3. Охарактеризуйте існуючі привілеї та імунітети міжнародних організацій та країни-члени.
4. Назвіть основні цілі та функції міжнародного співробітництва.
5. Назвіть функції постійних представництв держав при міжнародних організаціях.
6. Структура міжнародних інвестицій.
7. Охарактеризуйте головні перешкоди для іноземних інвестицій.
8. Поясніть міжнародну диверсифікацію інвестиційного портфелю.

Тема 5. Значення консультативних груп держав у вирішенні проблем міжнародної економіки.

Ключові терміни: консультативні групи, проблема, міжнародна економіка, група Г-7, група Г-9, група Г-10, група Г-11, група Г-15, група Г-20, держава, міжнародні відносини, організаційно-функціональна структура, регулюючі функції.

Тестові завдання

Завдання 1. Консультативні групи держав – це:

- а) об'єднання для досягнення спільної мети;
- б) об'єднання держав для вирішення нагальних проблем різного характеру;
- в) об'єднання до якого входить кілька територіальних утворень, що володіють суверенітетом або мають певні ознаки державності;
- г) самоврядне об'єднання юридичних осіб та фізичних осіб.

Завдання 2. Визначте головну мету утворення консультативних груп:

- а) розвиток міжнародних економічних відносин;
- б) міжнародна підтримка та допомога;
- в) міжнародне співробітництво по вирішенню проблем різного характеру;
- г) формування узгодженості для досягнення спільних цілей.

Завдання 3. Яка з наведених нижче організацій головною метою має здійснення досліджень з економічних проблем:

- а) Група – 7;
- б) МВФ, ООН;
- в) ЄС, ЮНЕСКО;
- г) СОТ, ООН.

Завдання 4. В чому полягають особливості регулюючих функцій консультативних груп держав:

- а) вироблення і забезпечення реалізації національних пріоритетів;
- б) створення та підтримка правової бази ринкових відносин;
- в) формування потрібної структури економічних відносин, в регулюванні суспільних, колективних та особистих інтересів;
- г) відсутня правильна відповідь.

Завдання 5. Яку роль в регулюванні міжнародних економічних відносин відіграє Група - 7:

- а) найвпливовіша у вирішенні економічних проблем;
- б) призначена для вирішення проблем економіки Європи;
- в) акцентує свою увагу на вирішенні валютно-кредитних проблем в глобальному вимірі;
- г) сприяння реформування економіці, підняття економічного рівня країн.

Завдання 6. Основними завданнями Групи – 77 є:

- а) заклик до міжнародної донорської спільноти до завершення проектів зі встановлення стабільного та екологічно безпечного стану;
- б) організація ефективної передачі ресурсів між країнами що розвиваються й розвинутими країнами;
- в) усунення бар'єрів на шляху доступу до ринків розвинених країн;
- г) відсутність правильної відповіді.

Завдання 7. Причини та передумови виникнення Групи – 7 :

- а) регулювання зовнішньоекономічної політики та охорони

навколишнього середовища;

б) обговорення спільних економічних проблем і узгодження економічних політик;

в) обговорення питань, що складають взаємний або глобальний інтерес;

г) активізація економічного розвитку країн.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Передумови виникнення консультативних груп та їх роль в глобалізаційних процесах.

2. Сучасний стан діяльності та перспективи розвитку різних консультативних груп держави.

3. Значення та роль країн-учасниць Г-7 та Г-20.

4. Порівняльна характеристика консультативних груп держав.

5. Основні критерії долучення до консультативних груп. Наведіть практичні приклади.

6. Осучаснення організаційної структури Г-7 та Г-20 й механізми розвитку їх діяльності.

7. Особливості консультативних груп в вирішенні проблем міжнародної економіки.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Назвіть міжнародні організації та вирішення проблеми й втручання в сучасному світі. Охарактеризуйте форми матеріальної та нематеріальної відповідальності міжнародних організацій.

Ситуація 2

Розкрийте сутність інтервенції в діяльності міжнародних організацій. Проаналізуйте чинники, що легітимізують застосування міжнародними організаціями санкцій.

Ситуація 3

Розкажіть, як удосконалюватиметься механізм співробітництва між консультативними групами держав. Наведіть приклади.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення поняття «консультативна група».

2. Охарактеризуйте основні консультативні групи та надайте їм детальну характеристику.

3. Визначте роль та місце консультативних груп у міжнародних відносинах.

4. Визначте значення консультативних груп держав у вирішенні проблем міжнародної економіки.

5. В чому полягають особливості регулюючих функцій консультативних груп держав?

6. Яку роль в регулюванні міжнародних економічних відносин відіграє Г-9 та Г-20?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тема 6. Діяльність України в Організації Об'єднаних Націй.

Ключові терміни: місія, історичні умови, Організація Об'єднаних Націй, організаційно-функціональна структура, основні функції, головні органи, напрями діяльності, представництво, співробітництво, реформування, угоди, Уряд України.

Тестові завдання

Завдання 1. Вищим органом ООН є:

- а) Рада Безпеки;
- б) Рада;
- в) Генеральна Асамблея;
- г) Секретаріат.

Завдання 2. Міжнародна організація ООН була заснована:

- а) в 1947 році;
- б) в 1931 році;
- в) в 1940 році;
- г) в 1950 році.

Завдання 3. Чи мають право міжнародні організації мати юридичний статус спостерігача при ООН?

- а) мають;
- б) не мають;
- в) в деяких випадках;
- г) категорично відсутнє право.

Завдання 4. Назвіть головну мету утворення ООН:

- а) міжнародне співробітництво по вирішенню проблем різного характеру;
- б) підтримка миру й унеможливлення нових кровопролиттів, зміцнення миру, безпеки та співробітництва між країнами;
- в) розвиток міжнародних економічних відносин;
- г) відсутність правильної відповіді.

Завдання 5. Найважливішими принципами ООН є:

- а) підтримувати міжнародний мир та безпеку;
- б) суверенна рівність усіх її членів, розв'язання міжнародних суперечок мирними засобами;
- в) підтримка та захист проголошених на міжнародному рівні прав людини;

г) гарантій безпеки.

Завдання 6. Фінансування ООН здійснюється за допомогою:

а) за допомогою міжнародної донорської допомоги;

б) за рахунок нарахованих і добровільних внесків держав-членів за рахунок нарахованих і добровільних внесків держав-членів;

в) за рахунок міжнародних інвестицій;

г) відсутність правильної відповіді.

Завдання 7. В якому році делегація Україна брала участь у роботі сесії ГА ООН:

а) в 1980 році;

б) в 1991 році;

в) в 1996 році;

г) в 2000 році.

Завдання 8. В якому році Україна стала спів засновницею ООН:

а) в 1945 році;

б) в 1950 році;

в) в 1948 році;

г) в 1955 році.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Особливості функціонування діяльності ООН.
2. ООН: створення та характеристика робочих органів.
3. ООН: цілі, принципи діяльності, структура.
4. Роль Ради Безпеки ООН у підтримці міжнародного миру та безпеки в сучасному світі та оцінка її ефективності на прикладі України.
5. Сучасна ООН як дорадчий інститут глобального управління.
6. Системний аналіз ООН як індикатора впливу на євроінтеграційні процеси в Україні.
7. ООН — гарант світового миропорядкування.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Розкрийте сутність проблематики регулювання діяльності ООН. Визначте основні напрямки реформування ООН.

Ситуація 2

Опишіть організаційно-функціональну структуру та принципи прийняття рішень в ООН. Поясніть процес приєднання країни до ООН та назвіть позитивні і негативні наслідки. Наведіть практичні приклади.

Ситуація 3

Розкрийте особливості ООН та її співпраці з іншими міжнародними організаціями. Наведіть приклади політичних моделей міжнародних організацій при ООН.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні передумови створення та охарактеризуйте основні етапи становлення ООН.
2. Визначте мету та принципи діяльності й проаналізуйте структуру ООН.
3. Охарактеризуйте діяльність ООН в різних сферах. Наведіть приклади.
4. Визначте місце ООН у системі міжнародних організацій.
5. Проаналізуйте порядок прийняття рішень в ООН.
6. Визначте роль Ради Безпеки та Генеральної Асамблеї в діяльності ООН.
7. Охарактеризуйте найголовніший орган ООН.
8. Назвіть особливості вступу України до ООН та визначте основні наслідки.

**Тема 7. Компетенція міжнародної неурядової організації:
особливості юридичного статусу та основні цілі й сфери діяльності
кожної з організацій.**

Ключові терміни: міжнародні неурядові організації, міжнародний кооперативний рух, міжнародний кооперативний альянс, конфедерація праці, торгівельна палата, співробітництво, промислова палата, міжнародні об'єднання підприємців, діловий конгрес, економічна рада.

Тестові завдання

Завдання 1. Міжнародні неурядові організації – це:

- а) об'єднання національних організацій, що базуються на неурядових угодах;
- б) організації сприяння розвитку й співробітництва в широкому діапазоні міжнародних відносин;
- в) об'єднання для досягнення спільної мети;
- г) об'єднання, яке створюється на певний строк з метою реалізації програм розвитку пріоритетних галузей.

Завдання 2. Чи мають акти неурядових організацій правове значення?

- а) ні;
- б) так;
- в) не мають міжнародно-правового значення;
- г) відповідь правильна відсутня.

Завдання 3. Чи мають неурядові організації зв'язок з міжнародними організаціями:

- а) підтримують тісні зв'язки;
- б) відсутність зв'язків;
- в) інколи в межах угод;
- г) мають спільні інтереси.

Завдання 4. Співробітництво неурядових організацій з міждержавними здійснюється по напрямках (виберіть декілька відповідей):

- а) спостереження за дотриманням норм міжнародного права;
- б) надання консультацій з питань, що входять до їх компетенції;
- в) розробка проектів міжнародних угод;
- г) надання інформації про розвиток країн та розповсюдження інформації.

Завдання 5. Одна з найвідоміших і найвпливовіших неурядових організацій:

- а) Міжнародний Червоний Хрест;
- б) Міжнародний кооперативний альянс;
- в) Світова конфедерація праці;
- г) Міжнародна торговельна палата.

Завдання 6. Особливим різновидом Міжнародних неурядових економічних організацій є:

- а) міжнародні клуби;
- б) міжнародні альянси;
- в) міжнародні торгові палати;
- г) міжнародні об'єднання.

Завдання 7. В якому році була створена Міжнародна торговельна палата?

- а) в 1900 році;
- б) в 1920 році;
- в) в 1915 році;
- г) в 1910 році.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Особливості сучасного функціонування міжнародних неурядових організацій.
2. Сучасні міжнародні об'єднання підприємців. Наведіть приклади.
3. Теоретично-методичні аспекти функціонування міжнародних торговельно-промислових палат.
4. Нормативно-правовий статус міжнародних неурядових організацій.
5. Осучаснений механізм співробітництва неурядових організацій з міжнародними організаціями.
6. Практичні компетенції міжнародних неурядових організацій.
7. Передумови розвитку міжнародних неурядових організацій в умовах сьогодення.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Проаналізуйте механізм співробітництва між неурядовими та міждержавними організаціями та опишіть напрями його удосконалення.

Ситуація 2

Охарактеризуйте міжнародні й міждержавні неурядові організації за критеріями. В таблиці 3 відобразіть детальну порівняльну характеристику міжнародних та міждержавних неурядових організацій. Наведіть конкретні приклади.

Таблиця 3

Критерії	Міжнародна організація	Міждержавна неурядова організація
Членство		
Правосуб'єктність		
Види та форми діяльності		
Методологія прийняття рішень		
Механізми впливу на різні сфери		

Питання для самоконтролю

1. Визначте правовий статус та головну сутність міжнародних неурядових організацій.
2. Назвіть основні види міжнародних неурядових організацій існують. Наведіть практичні приклади.
3. Поясніть місію та роль міжнародних неурядових організацій.
4. Охарактеризуйте організаційні структури міжнародних неурядових організацій.
5. Проаналізуйте приклади організаційних структур відомих вам міжнародних неурядових організацій.
6. Назвіть сучасні форми, які притаманні міжнародним неурядовим організаціям.
7. Охарактеризуйте сучасні тенденції розвитку міжнародних неурядових організацій.
8. Визначте особливості механізму співробітництва між міждержавними та неурядовими організаціями. Наведіть приклади.

Тема 8. Світовий банк: функціональна структура і кредитна політика. Регіональні банки розвитку та їх роль в економічній трансформації країн.

Ключові терміни: міжнародна організація, функція, Світовий банк, особливості діяльності, організаційна структура, Міжнародна асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Багатостороннє агентство, Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів, регіональні банки, ресурси.

Тестові завдання

Завдання 1. Світовий банк – це:

- а) кредитно-фінансова установа, що надає допомогу з метою

розвитку;

б) організація, яка прагне до досягнення стійкого економічного зростання і процвітання в усіх країн-членів;

в) організація, яка сприяє розвитку економіки країн шляхом надання їм довгострокових позик і кредитів;

г) організація, яка допомагає здійснювати підтримку збалансованості платіжних балансів країн.

Завдання 2. Одна з основних цілей Світового банку є:

а) заохочення до інвестування з країн-членів;

б) урегулювання інвестиційних спорів;

в) допомога в реконструкції господарства країн;

г) заохочення розвитку приватного сектора.

Завдання 3. В якому році та в якому місці заснований Міжнародний банк реконструкції й розвитку:

а) в 1945 році, м. Вашингтон;

б) в 1940 році, м. Париж;

в) в 1930 році, м. Берлін;

г) відсутня правильна відповідь.

Завдання 4. Формування джерел фінансування Міжнародного банку реконструкції й розвитку є:

а) позикові кошти та платежі за погашення боргу;

б) інвестиції;

в) міжнародна допомога;

г) гранти.

Завдання 5. В якому році Україна долучилася до Міжнародного банку реконструкції й розвитку:

а) в 1990 році;

б) в 1992 році;

в) в 1996 році;

г) в 2000 році.

Завдання 6. Яка консультативна група держав є міжнародною організацією банкірів?

а) Г-7;

б) Г-77;

в) Г-11;

г) Г-20.

Завдання 7. Який регіональний банк не стягує відсотки за кредит?

а) Африканський банк розвитку;

б) Європейський банк реконструкції та розвитку;

в) Азіатський банк розвитку;

г) Міжамериканський банк розвитку.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Особливості функціонування Світового банку та його складових.

2. Специфіка кредитної політики Світового банку.

3. Вплив діяльності Світового банку на розвиток міжнародних

організацій.

4. Сучасний механізм співпраці міжнародних та неурядових організацій й їх вплив на глобалізаційні процеси.

5. Сучасні передумови формування ресурсів регіональних банків розвитку.

6. Функціональна структура регіональних банків.

7. Роль регіональних банків в трансформації міжнародних економічних відносинах.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Розкрийте основні принципи зовнішньої політики України. Охарактеризуйте особливості участі України в міжнародних фінансових організаціях (табл. 4).

Таблиця 4

Країна	Міжнародні фінансові організації		
	Міжнародний валютний фонд	Світовий банк	Міжнародна асоціація розвитку

Ситуація 2

Охарактеризуйте відносин України з Світовим банком в контексті захисту національних інтересів.

Ситуація 3

Розкажіть про перспективи співробітництва України з Світовим банком.

Питання для самоконтролю

1. В чому полягає сутність функціонування Світового банку?
2. Опишіть структурні складові Світового банку та надайте їм детальну характеристику.
3. Охарактеризуйте основні цілі та завдання діяльності Світового банку.
4. Проаналізуйте сучасні аспекти кредитної політики Світового банку.
5. Поясніть, як формуються фінансові ресурси світового банку.
6. В чому полягає різниця між регіональними банками і групою Світового банку за цілями?
7. Поясніть особливості специфіки діяльності регіональних банків розвитку.

Тема 9. Етапи реформування України в напрямку руху до ЄС. Міжнародні транспортні коридори на території України.

Ключові терміни: Європейський Союз, зовнішні фактори, внутрішні фактори, відносини, євроінтеграція, транспортна структура, процеси цифровізації, процес імплементації, Угода про асоціацію, міжнародні транспортні коридори, розвиток інфраструктури, світовий ринок, інвестиція.

Тестові завдання

Завдання 1. Назвіть напрями співпраці України та ЄС:

- а) підтримання міжнародного миру та безпеки та розвиток співробітництва у вирішенні проблем соціально-економічного характеру;
- б) зміцнення верховенства права в міжнародних відносинах;
- в) забезпечення прав людини;
- г) розробка ефективних заходів боротьби з тероризмом.

Завдання 2. Чи бере Україна участь у діяльності Європейської економічної комісії ООН?

- а) так;
- б) ні;
- в) майбутні перспективи;
- г) відповідь правильна відсутня.

Завдання 3. Успішна участь України в діяльності міжнародних організацій спостерігається в напрямках:

- а) розширення міжнародного співробітництва наукових, освітніх, культурних інституцій;
- б) зміцнення регіонального співробітництва у сфері економічної інтеграції;
- в) підтримання міжнародного миру та безпеки;
- г) налагодження тісних міжнародних економічних зв'язків.

Завдання 4. Стратегічною метою України є вступ до:

- а) Європейського Союзу;
- б) Світового банку;
- в) Міжнародного валютного фонду;
- г) відповідь правильна відсутня.

Завдання 5. В якому році Україна розробила національну програму інтеграції в ЄС:

- а) в 1998 році;
- б) в 1991 році;
- в) в 1996 році;
- г) в 1999 році.

Завдання 6. Європейська політика відкриває нові перспективи для України:

- а) партнерство, економічна інтеграція та співробітництво;
- б) забезпечення свободи засобів масової інформації та свободи

слова;

- в) покращення інвестиційного клімату;
- г) спрощення адміністративних процедур та боротьби з корупцією.

Завдання 7. Єврорегіони – це:

- а) транскордонне співробітництво за напрямками: торгівля, спільне підприємництво, екологія і культура;
- б) міжнародне співробітництво країни, що мають багато спільного в природних умовах, історії, культурі;
- в) організаційна юридично закріплена форма транскордонного регіонального співробітництва між територіальними громадами;
- г) відповідь правильна відсутня.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Конституційно-правові засади співробітництва України та ЄС.
2. Завдання і пріоритетні напрями співробітництва України та ЄС.
3. Членство України в європейських міжнародних структурах.
4. Осучаснений механізм розвитку зон міжнародних транспортних коридорів на тенетах України.
5. Особливості функціонування єврорегіонів в Україні: європейський досвід.
6. Перспективні напрями розвитку єврорегіонів на тенетах України.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Охарактеризуйте особливості єврорегіонів на просторі України.

Ситуація 2

Розгляньте нормативно-правову діяльність міжнародних та неурядових організацій в Україні (табл. 5).

Таблиця 5

Країна	Міжнародні організації		Неурядові організації	
	МО 1	МО 2	НО 1	НО 2
Україна				

Ситуація 3

Назвіть нормативно-правові акти, що характеризують послідовність українсько-європейської інтеграції.

Питання для самоконтролю

1. Опишіть основні напрями співпраці України та ЄС.
2. Назвіть юридичний статус України в міжнародних організаціях в Європейському просторі.
3. Які спільні проекти України з ЄС реалізуються?

4. Назвіть основні аспекти Угоди про асоціацію з ЄС.
5. Які програми реалізуються в межах співробітництва України з ЄС в економічній сфері?
6. У чому полягає співробітництво України з ЄС?
7. Назвіть особливості функціонування єврорегіонів на тенетах України.

Тема 10. Міжнародна коаліція на підтримку України.

Ключові терміни: міжнародна організація, міжнародна коаліція, підтримка, незалежність та територіальна цілість, Європейський Союз, Європейський інвестиційний банк, допомога, проекти Світового банку, міжнародна допомога, виклики, система моніторингу, система контролю.

Тестові завдання

Завдання 1. Міжнародна коаліція на підтримку України – це:

- а) міжнародне неофіційне об'єднання країни, щодо підтримки незалежності та територіальної цілісності України;
- б) об'єднання організацій, щодо міжнародного співробітництва;
- в) союз країн, щодо налагодження міжнародних економічних відносин;
- г) відповідь правильна відсутня.

Завдання 2. Основні цілі міжнародної коаліції на підтримку України:

- а) надання підтримки в різних сферах (військова, політична, фінансова, гуманітарна, правозахисна);
- б) поліпшення політичної ситуації в країні;
- в) узгодження українських та європейських інтересів;
- г) покращення міжнародного співробітництва в галузі освіти та науки.

Завдання 3. Міжнародна допомога – це:

- а) система заходів, спрямованих на повернення суспільства та установ до активного життя та праці, відновлення соціального статусу;
- б) термінові дії на підтримку життєдіяльності суспільства;
- в) допомога у придбанні знання та навичок у відповідних сферах діяльності;
- г) ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України.

Завдання 4. Які види допомоги надаються Україні:

- а) військову, гуманітарну, фінансову, правову;
- б) соціальну, економічну, правову;
- в) фінансову, психологічно-медичну;
- г) відповідь правильна відсутня.

Завдання 5. Які країни надають найбільшу фінансову підтримку

Україні:

- а) США та країни ЄС;
- б) Китай та Японія;
- в) Австралія та Південно-Африканська Республіка;
- г) Італія та Фінляндія.

Завдання 6. Які економічні союзи входять до Міжнародної коаліції на підтримку України:

- а) Г-7 та Г-20;
- б) Г-11 та Г-15;
- в) Г-11 та Г-77;
- г) відповідь правильна відсутня.

Завдання 7. Які фінансові інституції до Міжнародної коаліції на підтримку України:

- а) Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку;
- б) Міжнародна асоціація розвитку, Банк міжнародних розрахунків;
- в) Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, Міжнародна фінансова корпорація;
- г) Європейський інвестиційний банк та Європейський центральний банк.

Тематика індивідуальної реферативної роботи за темою

1. Осучаснений механізм підтримки України.
2. Основні передумови відновлення та відбудови України.
3. Грошова допомога від міжнародних організацій: стан та перспективи.
4. Міжнародна підтримка України під час війни.
5. Імідж України в умовах війни та міжнародна політична підтримка.
6. Інклюзивність та безбар'єрність в Україні: відданість, співпраця та міжнародна підтримка в умовах війни.
7. Стратегічні напрямки відновлення та розвитку України: європейський досвід.

Практичні ситуації

Ситуація 1

Розкрийте суть міжнародної допомоги Україні у широкому й вузькому розумінні.

Ситуація 2

Охарактеризуйте взаємини України з країнами в контексті захисту національних інтересів (табл. 6).

Таблиця 6

Країна	Країна	Напрямок інтересів
Україна	Країна 1	
	Країна 2	

Ситуація 3

Розгляньте програми, які реалізуються в межах співробітництва України з США, ЄС у напрямку відбудови та розвитку (табл.7).

Таблиця 7

Країна	Програми	Проекти	Гранти	Країна
Україна				США
				ЄС:
				Франція
				Німеччина

Ситуація 4

Проаналізуйте стан процесу відновлення та розвитку України в умовах сьогодення (табл. 8).

Таблиця 8

Країна	Сучасний стан	Процес відновлення	Перспективні напрями розвитку
Україна			

Питання для самоконтролю

1. Поясніть цілі та головні завдання Міжнародної коаліції, щодо підтримки України.
2. На вашу думку поясніть сутність поняття «міжнародна допомога».
3. Охарактеризуйте структуру Міжнародної коаліції, щодо підтримки України. Надайте детальну характеристику кожній структурній одиниці.
4. Назвіть країни, які надають найбільшу фінансову підтримку Україні.
5. Опишіть стратегічні напрями відновлення та розвитку України.
6. Проаналізуйте позитивні та негативні наслідки діяльності Міжнародної коаліції, щодо підтримки України (за наявності).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Підприємництво: питання теорії та практики [Текст] : навч. посібник / Р. В. Левкіна, О. М. Гіржева, Н. О. Коломієць, А. В. Левкін, О. І. Хлопоніна-Гнатенко, Д. А. Левкін, А. В. Петренко, А. М. Ряснянська, Я. М. Котко ; за ред. Р. В. Левкіної ; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка. - Харків : Смугаста типографія, 2020. - 390 с.: табл. - Бібліогр. наприкінці розд. - ISBN 978-617-7602-85-8 : Б. ц.
2. Бехруз Х. Н. Право міжнародних організацій: навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / Х. Н. Бехруз, О. Ю. Цибульська ; за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 40 с.
3. Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник. Луцьк: друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
4. Задоя А.О. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Частина 1 / А.О. Задоя, А.С. Магдич, О.А. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 142 с.
5. Величко К.Ю. Міжнародна економіка: навч. посібник. Практикум / К. Ю. Величко, Г. С. Баламут. - Харків : ДБТУ, 2023. - 108 с. - Б. ц.
6. Статівка Н.В. Бізнес-економіка: наочний навч. посібник. Ч. 1. Мікроекономіка, макроекономіка, публічні фінанси / Н. В. Статівка, К. Ю. Величко, Г. Б. Тимохова. - Харків : ХГУ «НУА», 2023. - 408 с. - Б. ц.
7. Ушакова Н.Г., Андросова Т.В., Кулініч О.А., Помінова І.І. Міжнародний бізнес: навч. посібник у схемах та таблицях. - Харків : ХДУХТ, 2021. - 240 с. - Б. ц.
8. Кулініч О. А., Федоренко Н. М. Міжнародний бізнес. Ч. 1. – Х.: ХДУХТ. 2020. 60 с.
9. Гуткевич С. О., Корінько М. Д., Сафронов Ю. М. Міжнародна економіка. Видавництво «Діса Плюс», 2021. 428 с.
10. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків: підручник / ЗУНУ, Тернопіль, 2022. 307 с.
11. Ушакова Н. Г., Кулініч О. А., Помінова І. І. Теорія та практика зовнішньої торгівлі. Ч. 2. – Х. : Монограф, 2021. 92 с.
12. Тарасенко С.В. Міжнародний бізнес: навчальний посібник. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 222 с.
13. Орехової Т.В., Савченко М.В. Міжнародний бізнес: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 464 с.
14. Козак Ю.Г., Уханова І.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності: К. Центр учбової літератури, 2022. 269 с.
15. Гуткевич С.О., Корінько М.Д., Сафонов Ю.М. Міжнародна економіка: підруч.- 3 вид., перероблене та доповнене. – Вид-во «Діса Плюс», 2021. – 428 с.
16. Григор'єв Г.С. Міжнародна економіка: практикум – Київ : НАУКМА., 2024. – 145 с.

17. Кібік О.М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.

18. Левкіна Р.В., Котко Я.М. Міжнародний досвід фінансово-правового регулювання діяльності фондового ринку. I Міжнародна науково-практична конференція «Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації» Хмельницький: Херсонський національний технічний університет. 2022.

19. Levkina R.V., Kotko Ya.M., Levkin A.V. Risk management system in transnational corporations. Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародні економічні відносини: сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. Фенікс-2022». Харків: НТУ «ХП», 2022.

20. Левкіна Р.В., Котко Я.М. Перспективні напрями розвитку торговельного співробітництва між Україною та Туреччиною. V Міжнародна науково-практична конференція «Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку». Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2022. С.99-101

21. Levkina R.V., Kotko Ya.M. The role of economic diplomacy in ensuring ukraine's national security. Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародні економічні відносини: сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. Фенікс-2022». Харків: НТУ «ХПУ». 2022.

22. Федосеева Г. О., Кулініч О. А. Транснаціоналізація сучасної світової економіки: тенденції та перспективи //Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка протокол № 10 від 17.11. 2021 року. – 2021. – С. 129.

23. Кулініч О. А., Андросова Т. В. Реглобалізація світової торгівлі після пандемії. Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід [Електронний ресурс] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 19 травня 2023 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, –2023. С. 312-314

24. Кулініч О.А., Андросова Т.В Наслідки пандемії та трансформація міжнародного бізнесу. Механізм сталого забезпечення розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід. III Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (10 листопада 2022 р.). Харків. ДБТУ. 2022. С. 426-429

25. Ушакова Н. Г., Кулініч О. А., Помінова І. І. Інституціоналізація поведінкового регулювання: зарубіжний досвід //Бізнес Інформ. – 2020. – №. 9 (512). – С. 37-43

26. Андросова Т. В., Кулініч О. А. Інститути інноваційного розвитку як чинник конкурентних переваг країни //Бізнес Інформ. 2024. – №. 1. – С. 56-62.

27. Ушакова Н. Г. и др. Вплив цифрової економіки на розвиток економік світу та України. – 2021. С. 104-118

28. Ільченко М.О., Зарецька Л.М., Кулініч О.А., Федоренко Н.М. Проблеми запровадження цифрової економіки та її вплив на розвиток

зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2021. Вип. 1(33). С. 155-165.

29. Грінько А. П. и др. Методологія керування бізнесом в умовах цифровізації. – 2022. Харків. МОНОГРАФ. 199 с.

30. Герасимчук В.Г., Войтко С.В., Серебренніков Б.С., Сакалош Т.В. Міжнародна економіка [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка». – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. – 533 с.

31. Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. – 400 с.

32. Зарецька Л. М., Кулініч О. А. Національна економіка. – 2021. 132 с.

33. Регіональна економіка: навч. посібник у структурно-логічних схемах та таблицях / Н. Г. Ушакова, О. В. Носова, Т. Ю. Носова та ін. – Х. : Монограф, 2019. – 232 с.

34. Економічна теорія: навч. посібник у 2 ч. / Н. Г. Ушакова, О. А. Кулініч, Л. М. Зарецька. – Частина II. – Х. : Монограф, 2018. – 219 с.

35. Кулініч О.А. Країнознавство: Навч.-метод. посібник. Харк. Держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків, 2011. – 352 с.

36. Величко К. Ю., Андросова Т. В., Кулініч О. А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: метод. вказівки зі спец. 292 «Міжнародні економічні відносини». – 2023. 62с.

37. Помінова І. І., Кулініч О. А., Федоренко Н. М. Міжнародна економічна діяльність України. Х.: Монограф. 2020.147 с.

38. Андросова Т.В., Кулініч О.А., Федоренко Н.М. Міжнародний бізнес. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». Х.: ХДУХТ. 2020.60 с.

39. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

40. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

41. Наукова бібліотека ДБТУ. URL: <https://library.btu.kharkov.ua/>

42. Bank for International Settlements (BIS). URL: www.bis.org

43. Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). URL: www.oecd.org

44. European Central Bank (ECB). URL: www.ecb.europa.eu

45. International Labour Organization (ILO). URL: www.ilo.org

46. World Tourism Organization (UNWTO). URL: www.unwto.org

47. United Nations Statistics Division (UNSD). URL: <https://unstats.un.org>

48. World Bank (WB). URL: www.worldbank.org

49. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). URL: <http://www.fao.org>

50. World Health Organization (WHO). URL: <https://www.who.int/>

51. International Monetary Fund (IMF). URL: <https://imf.org>

52. World Trade Organization (WTO). URL: www.wto.org

ЗМІСТ

	ВСТУП	4-5
1	ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ	6-7
2	ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8-10
3	НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ	11
4	МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА ТЕМАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	12
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	12
	Тема 1. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.....	12-14
	Тема 2. Головні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій.....	14-16
	Тема 3. Технічні процедури прийняття рішень в міжнародних організаціях.....	16-18
	Тема 4. Регулювання багатостороннього співробітництва. Двосторонні міжнародні інвестиційні угоди: цілі та завдання.....	19-21
	Тема 5. Значення консультативних груп держав у вирішенні проблем міжнародної економіки.....	21-24
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	24
	Тема 6. Діяльність України в Організації Об'єднаних Націй.....	24-26
	Тема 7. Компетенція міжнародної неурядової організації: особливості юридичного статусу та основні цілі й сфери діяльності кожної з організації.....	26-28
	Тема 8. Світовий банк: функціональна структура і кредитна політика. Регіональні банки розвитку та їх роль в економічній трансформації країн.....	28-30
	Тема 9. Етапи реформування України в напрямку руху до ЄС. Міжнародні транспортні коридори на території України.....	31-33
	Тема 10. Міжнародна коаліція на підтримку України.....	33-35
	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36-38

Навчальне видання

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Методичні вказівки щодо самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини ОПП Міжнародна економіка

Укладачі:

КОТКО Яна Миколаївна
КУЛІНІЧ Оксана Андріївна
АНДРОСОВА Тетяна Василівна

Підписано до друку 30.10.2024 р.
Формат 60 x 84 1/16. Гарнітура Garamond
Умовн. друк. арк. – 2,5
Наклад –.
Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44